

SOCIALISTI BO- NO GLASOVALI ZA LAFOLLETTA.

Kot je izgledalo v nedeljo po-
litiko na socialistični konvenciji
Clevelandu, bodo socialisti pod-
prli kandidato senatorja La
Folletta.

KLUBU PA SE NE BODO SOCIALISTI SPOJILI S NOBE- NO POLITIČNO STRANKO.

Cleveland, O. — Prvič, odkar so
socialisti organizirali v narod-
no politično stranko, ne bodo le-
gali svojo lastnega kandida-
ta za predsednika in podpred-
sednika Združenih držav. Sociali-
sti nameravajo storiti letos za
La Folletta na narodni volilni li-
sti, kar so naredili v Wisconsinu
na državni volilni listi pred dve-
desetimi leti, ko niso marali postati
lastnega kandidata, ki bi naj-
bolje kosal z njim v tekmi za zve-
zega senatorja.

Socialistična narodna konven-
cija, ki se je sestala v nedeljo v
tem mestu, namerava potrditi La
Follettovo kandidaturu za pred-
sednika Združenih držav ter za-
blijubiti njemu svoje glasove.

Toliko daleč bo sprejel kon-
vencijni pogram. Ali pričakovati
je, da bo več nasprotovanja in
opozarjanja predlogu, da bi se
socialistična stranka spojila
kmečkodelavskimi skupinami,
delavskimi unijami, proletariskimi
skupinami, mladinskim gibanjem
in drugimi radikalnimi elementi,
ki so bili zastopani na konvencij-
ni konferenci za progresivno poli-
tično akcijo, ne samo v prihodnji
predsedniški kampanji, nego tudi
v ustanovitvi nove neodvisne stran-
ke, ki se ima roditi približno leto
v mesecu januarju.

Oselek iz petnajstih, med kate-
mi sta vodila duhova Morris
Quilitt iz New Yorka in poslanec
Victor L. Berger iz Milwaukee,
je bil izvoljen na nedeljskem
zborovanju, da izdela in sestavi
strankin program.

To delo pa ne bo lahko, zakaj
socialisti le redkokdaj privolijo
da ali ono stvar in ne marajo na
oben način izpustiti iz rok stran-
ke in mašinerije, ki so si jo ustva-
rili v dobi mnogih let.

"Že večkrat smo bili prodani,"
je rekel eden izmed delegatov.
Zato moramo biti oprezní v teh
reševanjih. Vsi smo sicer za Boba
Folletta, ali propozicija tretje
stranke je nekaj, o čemer moramo
biti preudarni."

"Nam je kot socialistom stran-
ka zelo pri sreju," je rekel drugi.
S svojim denarjem je združuje-
se. Med vojno smo bili preganja-
ni in smo morali veliko hudega
pretrpeti, ker smo člani socialistič-
ne stranke. Mi ne moremo opu-
stiti teh reči iz lahkega. Ti svobod-
ni proletarci niso prispevali nič-
esar. Posamični ljudje niso nič
druga kakor razpravljajoča
ružba. Socialistično stranko
ne moremo obdržati. Sodelovati hoče-
mo v tej kampanji, in to je pa
tudi vse."

Mnogi ne morejo razumeti, ka-
k se bo dalo voditi kampanjo za
La Folletta brez strankine orga-
nizacije.

Quilitt, Berger, Mrs. Harriet
Blanch, Joseph D. Cannon
iz New Yorka in tovariši
kili, ki je več let deloval za ne-
strankarsko ligo na severnem za-
padu, vsi ti so bili glavni govorniki.
Vsi so svarili navzočne delav-
ce pred nevarnostmi, ki utegnejo
prejti v pridružitvi v kateremko-
gibanju z delavskimi organiza-
cijami, katerih predstavniki so s-
tali kapitalistične gospode.

Mila je svaril svoje poslušalec
pred organiziranjem katerekoli
strankarske mašinerije v vrsti re-
publikanske ali demokratske
stranke.

"Če organizirate kakršnokoli
stranko v tisti vrsti, potem boste
veliko se prebudite, uvideli naj-
bolje to, da ima Wall Street celo
v rokah. Nekaj takega se je
dogajalo v kuplu delegatov s potnimi
delegati, in ko smo se sestali, smo se

(Dalje na 3. strani.)

Pregled dnevnih do- godkov.

Amerika.

Socialisti na svoji konvenciji v
Clevelandu se nagibljejo k La
Follettu.

Koalicija progresivcev odpre
kampanjo v Chicagu; 18. julija
izberejo kandidata za podpred-
sednika in druge kandidate.

Demokratje v New Yorku se še
vedno lasajo za kandidata.

Predsednikov sin Calvin obo-
lel na zastrupljenj krvi.

"Belí" Indijanci prišli v New
York.

Inosemstvo.

Calles je po vseh znamenjih iz-
voljen za predsednika Mehike.

MacDonald je danes odšel v Pa-
riz na konferenco s Herriotom.

Poincare vodi ofenzivno reakci-
onarjev proti Herriotu in med-
narodni londonski konferenci.

Vladna kriza v Italiji še ni kon-
čana. Fašisti zapleteni v mnoge
umore.

Dem. konvencija še ved- no ne ve kam, ne kod.

Vsi kandidati razen McAdooja
so oprostili delegate njihne ob-
vese.

New York, N. Y., 7. julija. —

Oprostivši vsak svoje delegate
njihne obvese so vsi kandidati
razen McAdooja storili prvi resni
korak za to, da naredijo vendar že
enkrat konec mučni konvenciji,
ki traja že dolgih štirinajst dni,
ter postavijo tega ali onega člove-
ka za demokratskega predsedni-
škega kandidata. Danes bodo za-
hтеvali od McAdooja, da naj tudi
on oprostí svoje delegate dane za-
obljube.

McAdoo je na konferenci stran-
kinih voditeljev predložil proti-
predlog ter dejal, da je priprav-
ljen oprostiti svoje delegate njih-
ne zaobljube, če odpravi konven-
cija poskupinsko glasovanje in po-
trebo dvetretjinske večine.

Voditelji so seve odklonili Mc-
Adooja, in ta se ni maral vdati
njihovi zahtevi. Tako je bila kon-
ferenca zopet tam, kjer je bila,
ko se je pričela, in demokratska
narodna konvencija je danes še
vedno v mučnem zaštantku, iz ka-
tere se ni mogla doslej še iz-
kopati.

PRESEDNIKOV SIN NA SMRTNI POSTELJI.

Washington, D. C. — Smrt Cal-
vina mlajšega je pričakovati vsak
hip. Ob eni v pondeljek zjutraj
je predsednikovemu sinu malo
odleglo, ali zdravniki so izgubili
vsako upanje na okrevanje. Oče
in mati sta pri njem ob smrti po-
stelji.

CIKAŠKE VESTI.

— Mrs. John Froile in sin so-
brata J. Juranca iz Clintona,
Ind., sta se oglasila v pondeljek
v uradu S. N. P. J. in uredništvu
"Prosvete". Mrs. Froile je na ob-
isku pri svoji hčeri v Chicagu.

Kitajski fašisti.

Šangaj, 7. jul. — V Kantonu,
glavnem mestu južnokitajske re-
publike, se je pojavilo fašistovsko
gibanje, katerega je organiziral
veletrgovec in milijonar Čan Lim
Hak proti dr. Sunjatsenovi vladi.
Čan Lim Hak ima baje 100,000
oboroženih pristavev, ki zahtevajo
drastično davčno reformo.

Italijani odgodili polet na severni tečaj.

Rim, 7. jul. — Nameravana le-
talska ekspedicijska Italijanov na
severni tečaj, katero ima voditi
poročnik Locatelli, je bila večeraj
odgoda za eno leto. Locatelli je
naznanil, da ekspedicijska ni dovolj
pripravljena za letošnji polet.

Nova portugalska vlada.

Lisbona, 7. jul. — Vladna kri-
za, ki je trajala dva tedna, je bila
danes končana. Dr. Rodriguez
Gaspar, vodja demokratske stran-
ke, je sestavil novo vlado.

PROGRESIVCI ODPRO KAMPA- NJO V CHICAGU.

Progresivci zahtevajo, da naj pri-
de med La Follettom in reakci-
onarnim podpredsedniškim kan-
didatom republikanske stranke do
političnih debat.

LA FOLLETTE NAMERAVA ZANESTI KAMPAJNO PO CELI DEŽELI.

Washington, D. C. — Senator
La Follette se je pečal v nedeljo
in pondeljek s snovanjem načrta
za kampanjo v prihodnji pred-
sedniški tekmi, v kateri bo on na-
stopil kot predsedniški kandidat
progresivnih in delavskih elemen-
tov cele dežele.

Senator je bil zelo zadovoljen s
harmonijo, ki je vladala na kon-
vencijni konferenci za progresivno
politično akcijo v Clevelandu.

Priden naznanil svoje načrte za
predsedniško kampanjo, se hoče
še pogovoriti s svojim sinom Ro-
bertom, ki se ima vrniti domov
vsak čas.

Potem misli tudi akcivati na po-
svet več svojih tovarišev, ki so ga
podpirali v Clevelandu, in vodite-
lje raznih skupin, med temi de-
lavskimi voditelji, železničarje in
zastopnike kmečkih organizacij.

Senator La Follette ostane v
tem mestu še par tednov, da se
medtem pripravi na borbo. Kakor
vse kaže, odpre svojo kampanjo
v Chicagu, kjer bo glavni stan nje-
gove volilne kampanje.

"Bojeviti Bob" namerava izve-
sti boj, kakor bi šlo za njegovo
življenje. Pripravil si bo celo vr-
sto govorov, ki jih bo potem im-
mel na raznih krajih po deželi.
Zdravja je trdnega, in pričakova-
ti je, da bo na mnogih krajih oseb-
no nastopal v svoji kampanji.

Platforma, ki jo je sprejela
clevelandška konvencija, bo pri-
vabila pod njegov prapor milijone
in milijone ljudi, ki vidijo v
sprejetih principih od pomoči in o-
prostitev spon, v katere so vkova-
ni sedaj.

Republikanski voditelji se več
ne norčujejo iz senatorja La Fol-
letta. Sedaj so uverjeni, da bo do-
do nastale velike vrzeli v njihovih
vrstah, zlasti po mnogih državah
na severnem zapadu in zapadu,
kjer je bila doslej večina volilcev
na republikanski strani.

Da zadrži in zatro La Folletto-
vo gibanje po imenovanih držav-
lah, nameravajo poslati protide-
lavskega podpredsedniškega kan-
didata gen. Dawesa v boj na za-
padno bojišče.

Govorice krojijo med politični-
mi krogi, da pride med senator-
jem La Follettom in gen. Dawe-
som do političnih debat. Ožji pri-
jatelji senatorja La Folletta pravi-
jo, da bi ta ne bil proti takšni
nakani, ali dvomijo pa, da bi re-
publikanci privolili v kaj takega.

La Folletta bo podpirala cela
vrsta vplivnih senatorjev v nje-
govi volilni kampanji. Med tistimi
bosta Hendrik Shipstead in Mag-
nus Johnson iz Minnesote, Brook-
hart iz Iowe in Frazier iz Sever-
ne Dakote. In najbrž se tudi se-
nator Norris iz Nebraski pridru-
ži La Follettovim silam.

Demokratski voditelji pravilno
ne prikrivajo bojzani pred La
Follettovo kampanjo. Kar narav-
nost priznavajo, da bo potegnil
sila veliko število delavskih gla-
sov za sabo. Tudi po poljedelskih
državah bo imel veliko število
glasov. Izkušali bodo pridobiti
voditelje Ameriške delavske fed-
eracije za demokratskega pred-
sedniškega kandidata. Ali še je ne
bo stari Samuel Gompers iznova
zavozil, se j'm ne obeta mnogo
kruha iz tiste moke.

Senator La Follette namerava
privzorití volilno kampanjo po
celi deželi. V napotje mu bodo ho-
dile mnoge ovire valed različnih
pravnih zahtev po raznih držav-
vah, zakaj, postave za neodvisno
predsedniško nominacijo so v
raznih državah različne. Senator
pa misli, da mu bo mogoče priti
vsem tem oviram vokom.

Prijatelji in svetovalci senator-
ja La Folletta pravijo, da bo fi-
nanciranje njegove kampanje za-
lo enostavna reš. Apelirali bodo za

Progresivni podpreds. kandidat bo izbran 18. julija.

Cleveland, O. — Progresivni
kandidat za podpredsednika na
volilni listi, na kateri bo na prv-
em mestu senator La Follette, bo
izbran dne 18. julija v Washing-
tonu, ko se tamkaj snide novi na-
rodni odbor iz petdesetih članov
konference za progresivno poli-
tično akcijo v to svrhu.

Narodni odbor je dokončal de-
lo za izključitev komunistov.
Predsednik minnesotske kmečko-
delavske stranke William Maho-
ney je bil izključen iz narodnega
odboru soglasno.

Na njegovo mesto je imenovan
John F. Sinclair iz Minneapolisa,
ki je naširoko znan kot dober po-
znavatelj in pisatelj o finančnih
zadevah. Poleg Sinclairja je spre-
jel odbor v svojo sredo še Parley
P. Christensena, ki bo zastopal
kmečkodelavsko stranko, in pa
J. A. Pattisona iz države New
Jersey, ki bo zastopal odbor osem-
indistridesetih.

Imenovan je bil tudi finančni
odbor za La Follettovo kampa-
njo s petimi člani pod vodstvom
Aleksandra Hahna iz New Yorka.
O tem je rečeno, da je nabral
več kakor \$8,000,000 za razno od-
pomoč v vojnem pasu.

Ta odbor se nemudoma loti svo-
jega dela. Najprej mora izdelati
načrt za financiranje volilne kampa-
nje ter poročati o svojih nakle-
pih dne 18. julija na washington-
ski konferenci.

Po tozadnji razločiji je naro-
čeno finančnemu odseku, da mo-
ra denar prihajati iz ljudstva in v
majhnih zneskih.

Pelet okoli sveta.

Američani zopet zadržani;
Anglež v Tokiju.

Karači, Indija, 7. jul. — Trije
ameriški letalci, ki so dospeli sem-
kaj 4. julija, so bili zadržani dva
dni radi sitnosti z motorjem na
enem letalu.

Karači na zapadni strani Indije
ob Arabakem zalivu je zadnja po-
staja letalcev v Indiji. Od tu po-
dejo v Bagdad, Mezopotamija,
kamor lahko pridejo 8. julija, če
pojde vse po sreči.

Tokijo, 7. jul. — Stuart Mac-
Laren, angleški letalec na poletu
okoli sveta, je danes popoldne do-
spel v Kasumigauru pri Tokiju.

"BELI INDIJANCI DOSPEDI V NEW YORK.

New York, N. Y. — Dr. Marsh
je s svojo panamsko ekspedicijo
in tremi Indijanci bele polti, kate-
ro — kakor pravi — je odkril v
sreju pragozdov v Panami, je v
nedeljo došel v New York. U-
čenjaki bodo študirali "bele" In-
dijance in izrečejo svojo sodbo.

Madžanska revolva v Braziliji.

Buenos Aires, 7. jul. — V petek
je izbruhnila revolucija v San-
Paulu, Brazilija. Rebeli so po lju-
tem bojevanju osvojili mesto.
Zvezna vlada v Rio de Janeiru je
poslala vojne ladje in vojaške
čete v Santos, pristanišče San
Paula, in razglasila je obsedno
stanje v državama Rio de Janeiro
in San Paulo.

400 mrtvih v Maroku.

Madrid, 7. jul. — Srdito boje-
vanje je v teku na marošanski
fronti. Maročani so večeraj popol-
noma uničili četo španskih Mo-
rov. Inozemska legija v španski
armadi je v enem samem spopadu
izgubila 400 mož.

Studentje skebojo na Japonskem.

Osaka, Japonska, 7. jul. — Di-
jaki tukajšnje politične šole so
se poudili za stavkokezav
stavki cestnoželezniških name-
ščencev. Okrog sto vozov je bilo
večera v obratu. Mestna vlada,
boječa se nemirov, je mobilizirala
vse policijske rezerve.

majhne denarne prispevke na ljudske mase, ki se strinjajo z nje- govimi cilji in smotri.

CALLES IZVO- LJEN ZA PRED- SEDNIKA MEHIKE.

O zmagi ljudskega kandidata ni
dvoma. Angel Flores, predstava-
nik reakcionarjev, je bil nje-
gov edini protikandidat.

Mexico City, 7. jul. — Plutarco
Elias Calles, ljudski kandidat, je
bil večeraj izvoljen za predse-
dnika Mehike. Dasi popolen rezultat
volitev ne bo znan več dni, ni že
danes najmanjšega dvoma o
Callesovi zmagi. Mehiška delavska
federacija in razne druge delav-
ske ter kmečke stranke so podpi-
rale Callesa. Njegov edini proti-
kandidat je bil Angel Flores,
predstavnik mehiškega kapitaliz-
ma, veleposesnikov, katoliške
cerkve in inozemskih petrolejskih
baronov. — Volitve so bile mirne,
po vsej republikli in kolikor je do-
zdej znano, ni bilo nikjer nemirov.

Mexico City, 7. jul. — Calles
ima veliko večino v zveznem di-
striktu — kjer je glavno mesto
Mexico City (Citudad de Mejico)
— in v vzhodnih ter južnih držav-
vah. Flores je pokazal nekaj moči
na zapadu in severozapadu.

Poleg predsednika so Mehičani
volili tudi poslanke za nižjo zbor-
nico kongresa in polovico sena-
torjev.

Vladna kriza v Italiji še ni ponehala.

Mussolinijeve reforme niso pomi-
rile ljudstva. Fašisti tožijo drug
druga. Ženska je zapletena v
sločinake afere.

Rim, 7. jul. — Mussolini je iz-
vedel dve reformi, ki ju je obljui-
bil, ko je škandal radi Matteotti-
jevega umora začel gupati njegov
režim. Sprejel je ostavke treh
ministrov in jih zamenjal z dru-
gimi, ki niso fašisti. Odložil je
vse kabinetne podtajnike in im-
enoval tucat drugih na njihova
mesta.

To pa še ni potolažilo opozi-
cije in situacija v Italiji je
še vedno nabasana z dinamitom.
Štrajk opozicijskih poslancev
še traja. Mussolini je odgovoril z
izporom parlamenta; odredil je,
da se parlament snide lele v
novembru.

Mussolini je zdaj naznanil, da
v enem mesecu izvrši tretjo refor-
mo: fašistovsko milico inkorpori-
ra v redno armado. Milicarji pri-
sežejo zvestobo kralju, dočim so
doslej prisegali le Mussoliniju in
fašistovski stranki.

Četrta reforma — jakorenitev
zločinskega elementa iz fašistov-
ske stranke — pa vzame precej
časa in morda ubije fašizem do-
cela. Črnosrajni teroristi se ne
dajo izlepa iztrebiti. Zagrozili so
celo, da razkrijejo nečedna de-
janja fašistovskih reformistov. To
se že dogaja v preiskavi o Matte-
ottijevem umoru. Več ko pol tusa-
ta prič je izjavilo, da je Dumini,
ki je direktno zapleten v umor
socialističnega poslanca, izvršil še
mnogo drugih umorov, ki so bili
do danes misterij. Poslanec Forní,
fašist, odprto, obtožuje Giunto,
bivšega tajnika fašistovske stran-
ke, da je organiziral mnoge tero-
ristične čine. Na dan je tudi pri-
šlo, da je neka ženska zapletena v
fašistovske umore. Časopisje jo
imenuje grofica Viminil iz Mila-
na. Njena očarljiva lepota je ab-
solutno dominirala fašistovske
teroristične tolpe in fašisti so sle-
po izvrševali umore in druga
hudoletstva na njen ukaz.

Novi krvavi nemiri v Nemčiji.

Berlin, 7. jul. — Dvajset oseb
je bilo večeraj ranjenih v bitki
med nacionalisti, ki so člani tajne
militaristične organizacije in ko-
munisti lekom monarhističnih
demonstracij v Geri, industrijs-
kem mestu v Turingiji. Večina
ranjenecv je komunistov, kajti
nacionalisti so bili bolj oboro-
ženi.

Istočasno je gen. Ludendorff na shodu fašistovske mladine v Monakovem hujskal proti sprejetju Dawesovega načrta. Rekel je, da je načrt delo židov, ki bi se radi polastili Nemčije.

Danski poslanik v Moskvi.

Kopenhagen, 7. jul. — Peter
Schou, sedanjí vodja danske
trgovske misije v Moskvi, je bil
imenovan za poslanika v sovjetski
Rusiji, ko je danska socialistična
vlada priznala Unijo sovjetskih
republik.

OBLEKA PO ZRAČNI POSTI.

Los Angeles, Cal. — S. R. Kent,
upravitelj filmske družbe Famous
Players-Lasky, je v nedeljo pre-
jel zavoj, ki je bil poslan iz New
Yorka v petek zjutraj. V zavoju
je bila obleka in prišla je po
zračni pošti. To je prva pošiljatev
te vrste po zraku. Če bi bila oble-
ka šla po navadni železniški po-
šti, bi jo bil Kent dobil šele 8.
julija. Ampak Kent je plačal
\$17.82 poštnine.

Ofenziva reakcionar- jev proti Herriotu.

Poincare je napovedal boj lon-
donski konferenci. Prvi naval
na levčarje pride danes v
francoškem senatu.

Paris, 7. jul. — Angleški mini-
strski predsednik MacDonald je
danes obvestil Herriota, da pride
jutri popoldne v Pariz, kjer bo z
njim konferiral o mednarodni re-
paracijski konferenci v Londonu.

Paris, 7. jul. — Francoški na-
cionalisti, katerih vodja je pro-
padli premijer Poincare, so se z
vso besnostjo zagnali proti Herri-
otovi vladi z namenom, da jo
strmoglavijo jutri v senatu. Poin-
care hoče izbrabiti bližajočo se
mednarodno reparacijsko konfe-
rencenco v Londonu za svojo glavno
karto, katero bo igral v senatu
proti vladi. Njegov bojni klic je,
da je Herriot "izdal" Francijo
Nemčiji v prid. "Izdajstvo" ob-
stoji v tem, ker se je Herriot zed-
nil z angleškim laboritakim pre-
mirjem MacDonaldom, da se tudi
Nemci povabijo na londonsko
konferenco. Poincare tudi kuje
kapital iz spomenice, katero je
MacDonald poslal ententnim vla-
dam, navajajoč pogoje, na podla-
gi katerih se ima rešiti reparacijs-
sko vprašanje.

Herriota je ta spomenica spravi-
la v nemalo zadrego. Voditelji
levičarjev priznavajo, da je Mac-
Donald naredil nerodno potezo;
njegovi pogoji ne večajo Francije.
Voditelji pa upajo, da angleška
vlada pravočasno popravi napako,
katera lahko spravi konferenco v
nevarnost še predno se snide.

Berlin, 7. jul. — Zunanji mini-
ster Stresemann je večeraj na zbor-
ovanju ljudske stranke v Frank-
furtu naznanil, da morajo zavez-
niki sprejeti sledeče zahteve Nem-
čije, predno more nemški parla-
ment osvojiti zakone za izvedbo
Dawesovega načrta: izpraznitev
francoškega režima na železnicah
v Porenju, odpravitve premožov-
ne pogodbe med Francijo in Bel-
gijo ter porurskimi industrijalci,
osvoboditve vseh političnih jetnik-
ov. Nemčija naj sama pobira
svojo carino.

Socialisti v Nemčiji pozdravljajo ameriške progresiste.

Berlin, 7. jul. — "Vorwarts",
glasilo socialdemokratov v Nem-
čiji, se veseli koalicije naprednih
sil v Združenih državah, ki se je
porodila na konvenciji progresis-
tov v Clevelandu.

"Četrta julij 1924 bo morda še
naznamitejši dan v zgodovini,"
piše ta list, "večji ko kateri da-
tum v svetovni vojni. Tega dne se
je začelo v Ameriki gibanje, iz
katerega se porodi velika delav-
ska stranka. Dan ni več daleč, ko
bodo Amerika, Anglija in Nemčija,
vodilne svetovne industrijske
države, imele tri največje, med-
narodno združene socialistične
stranke v akciji."

REKLE.

Chicago in okolice: V sredo de-
loma oblačno. Različni lahki ve-
trovi. Temperatura v zadnjih 24
urah: najvišja 76, najnižja 64.
Solnce izide ob 5:21, zaide ob
8:28.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjena država (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2687-89 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

Datum v klepaju n. pr. (July 1-24) poleg vsakega imena na naslova pomeni da vam je s tem dnem potekla naročnina. Ponovite je pravilno, da se vam ne ustavi list.

TRI DNEVNE VESTI.

Malokdaj čitatelji pogledajo vesti, ki jih prinašajo veliki dnevnik na straneh bolj v ozadju in ki se pečajo s špekulacijami, financami, stanjem letine itd., ako ne pripadajo med špekulante, borzne mešetarje, finančnike, navijalce cen itd., dasiravno so te vesti izredno važne za ljudstvo, ker pripovedujejo, po kateri ceni bo ljudstvo plačevalo svoje potrebščine in kakšen nered vlada v sedanjem gospodarstvu.

Neka vest pripoveduje, da so se razmere v Evropi obrnile na boljše. Industrija je dosegla 60 do 79 odstotkov od predvojne normale, poljedelstvo pa 80 do 90 odstotkov od predvojne normale. Nato dostavlja člankar, da odhaja ameriških poljskih produktov za \$1,800,000,000 na tujezemske trge in od teh produktov gre 80 odstotkov v Evropo.

Druga vest pove, da je cena pšenice na svetovnem trgu poskočila. Člankar imenuje ta poskok v ceni izravnavo pšenične cene in obeta, da se bo veliko pšenice izvozilo iz Združenih držav.

Tretja vest govori, da naj ljudstvo zdaj naroči premog, da se tako stabilizira delo v premogovi industriji in člankar napoveduje pomanjkanje premoga pozimi.

Prva vest nam razodeva, da so pričeli špekulantje in borzljani takoj naganjati pšenične cene navzgor, ko se je dognalo, da bo delovno ljudstvo v Evropi zaslužilo več denarja in si bo lahko privoščilo več kruha kot v prejšnjih povojnih letih. Od oživiljenja industrije v Evropi bo imelo ljudstvo v Evropi dobroto, da bo smelo povziti malo več kruha kot v drugih letih po vojni. Ampak veliko več ga ljudstvo ne bo povzilo, ker so navijalci cen, špekulantje in borzljani tako veliki ljudski prijatelji, da takoj povišajo cene, da se ljudstvo ne preobje kruha. Navsezadnje se bo ljudstvo lahko prepričalo, da le v domišljiji zasluži več ko druga leta in da le v domišljiji poje več kruha in boljše kakovosti kot druga leta, ker bo množina vporabljenih moke v družini ravnotako velika, kot je bila prejšnje leto, ljudski denar pa pojde na tisti kupček, kot je romal prejšnja leta.

Tretja vest razklada, da skušajo zagovorniki sedanjega gospodarskega sistema s priporočili, ki so popolnoma v protislovju s sedanjim gospodarskim sistemom ublažiti izrodke kapitalizma. Ljudstvu se priporoča, da naj zdaj poleti naroči premog, kapitalizem pa uči, da naj ljudstvo obrestonosno naklada denar. Ako ljudstvo zdaj naroči premog, ko ga ne potrebuje, leži denar, ki ga je ljudstvo naložilo v premogu, mrtev do zime.

Člankar ne priporoča premogovniškimi magnatom, da naj producirajo zdaj poleti premog in ga odvažajo na velika premogova skladišča v velikih mestih in industrijskih središčih. On dobro ve, da bi se mu premogovniški baroni rogali in rekli, kdo jih bo odškodil za obresti denarja, ki so ga izplačali rudarjem v mezdi in plačali železniškim družbam za prevoz. Ako je člankar tako neumen, da misli, da ga bodo trpeli premogovniški baroni, se zelo moti. Kajti če bi premogovniški baroni pošiljali že zdaj premog na trg, da tam leži mrtev, tedaj bi morali ceno premogu za toliko podražiti, kolikor znesejo obresti od izplačane mezde in prevoznine do časa, ko spravijo premog v denar. Iz ravno takih vzrokov odklanjajo trgovci s premogom nabavo velikih premogovih rezerv in naroče le toliko premoga, kolikor ga potrebujejo za trg. Pri tovarnarjih, ki porabijo veliko premoga v svojih podjetjih, tudi računijo z mrtvim denarjem, ki bi ležal kot "mrtev kapital" v premogu. In tako se je člankar obrnil do navadnega ljudstva in mu priporočil, da se naj zdaj založi s premogom za zimo. Navadno ljudstvo pač ne računi z obrestmi, "mrtvim kapitalom" in izgubo, ki prihaja od njega, ampak ono se uda dostikrat sugestiji, ne da bi razmišljalo, ako je sugestija res koristnosna zanj.

S tem faktorom računijo zagovorniki kapitalizma in zato prihajajo za ljudstvo s takimi priporočili na dan, katere bi vsak kapitalist, podjetnik ali finančnik odklonil kot zanj škodljive, ker mu prinašajo škodo in ne dobička. Ampak tudi ljudstvo misli in počasi se jasni in dela dan!

SLIKE IZ NASELBIN.

Elizabeth, N. Y. — Veliko štam v časopisju novic iz raznih nasebin, posebno v Prosveti, kar mi ugaja, kajti na ta način Slovci izve bolj natanke, kako je v eni, kako v drugi nasebini, kadar mu je treba iti iskati dela. Iz istega vzroka tudi jaz pišem iz naše nove nasebine, kamor smo se pred kratkim naselili iz premo-garske West Virginije in tako začeli delati v tovarnah. Težko je bilo staremu rudarju začeti delati pod tolikimi bosi, ampak privaditi se mora, ker tako hoče gospodar premogarske unije J. L. Lewis, ali pa se podati s stavko-kazi. Ker nam tega ni bilo mogoče storiti, smo sklenili privaditi se dela v tovarnah, kar ni tako hudo, kakor se boje premogarji. Kar se meče tiče, upam, da ne bom več iskal dela po majnah, naj stavkokazijo kolikor se jim ljubi in John L. Lewis ne bo za moje z žulji pridobljene cente kadil nobene cigare več.

Rudarji se morajo premisliti, ako hočejo, da bo kaj z njih industrijo. Ko bodo prišle volitve, naj malo več mislijo in se spomnijo na preteklost. Ne pozabiti vsake krivice, ki jim je bila storjena. Če bodo pustili, da ostane star izkoriščevalec na krmilu, se bo kmalu zgodilo, da bodo imeli po \$2.50 dnevne plače, kakor so imeli, ko sem jaz prišel v to deželo.

Naj torej še omenim, kako so imamo v novi nasebini. Večinoma so tu Poljaki, Litvini in Nemci, a domačinov je malo, kakor tudi Italijanov ni veliko. Slovencev pa je dozdaj še manj; ki pa upam, da se bomo v kratkem pomnožili, če bo šlo z delom tako po volji kakor gre sedaj. Drugod se sliši, da odslavljajo delavce, a tu še ne, pač pa je ravno narobe. Kakor so sliši jih pri velikih tovarnah še sprejemajo, a to mora vsak razumeti, da boljše dela so oddana, samo umazano in težje delo se še dobi, a včasih tudi lahko in čistejšee delo. Kakor ima paš kdo srečo!

Moram še omeniti, da smo ustanovili novo društvo Slovenske narodne podporne jednote, ki mislim, da je prvo v New Jerseyju. Tako bo dana mnogim članom S. N. P. J. prilika, da pristopijo k najbližjemu društvu, kar jim bo gotovo bolj prijetno kakor pa hoditi na seje v New York. Zato opozarjam, da se vsi zanimajo za poročilo, ki bo priobčeno v Prosveti s imenom in številko novega društva, kakor hitro sprejememo od glavnega urada. Tedaj bodo vsi bližnji člani imeli priliko priti zraven s prestopnim listom. Kateri pa še niste člani te velike organizacije, ste vabljeni, da se oglašite, ako nameravate pristopiti k S. N. P. J., drugo nedeljo v mesecu v dvorani Charlesa Totha, 257 Fourth St., Elizabeth, N. J. Članstvo vas bo radovolje sprejelo. Naprošene so tudi ženske, ako želi katera postati članica našega društva in organizacije, ker je že nekaj članic pri naši postaji in jim bo tako ljubše pristopiti.

Več bom poročal prihodnjije, kakor hitro bomo prejeli številko iz glavnega urada, kar upam, da bo še ta teden. Z bratskim pozdravom! — Rudolf Mestak, začasni tajnik društva Elizabeth.

Cleveland, O. — Ob priliki konvencije, katere se bo vršila v našem mestu, sklicuje socialistični klub št. 27 velik javni shod v petek dne 11. julija v veliki dvorani Slovenskega Narodnega Doma. Nastopilo bo več govornikov, med drugimi Frank Zajec iz Chicaga in J. W. Sharts, odvetnik iz Daytonu ter urednik lista "Miami Valley Socialist" in kandidat za gubernorja Ohija na socialističnem tiketu. J. W. Sharts je bil Debov zagovornik pred štirimi leti, ko je bil Debs vržen v ječo radi svojega protivojnega stališča. Pred kratkim je bil tudi J. W. Sharts zagovornik škofa Browna.

To bo eden glavnih kampanjskih shodov med jugoslovanskim delavstvom v Clevelandu in okolici, zato se pričakuje velika udeležba. Socialistični klub št. 27 apelira na vse zavedne delavce in delavke v Clevelandu in okolici ter jih uljudno vabi, da se udeležijo tega važnega shoda, kajti slišali bodo zanimivosti, ki bodo njim v korist.

Jesen se bliža, volitve so predurmi. Stopite iz megle, v kateri stojite sebi na škodo, ter sprejmite, komu boste oddali svoj glas, ki velja ravno toliko kot glas dotičnega, ki vas tlači. Do-

volj ste že imeli v tem letu dokazil, kaj se je godilo v Washingtonu, kaj se godi in se še bo godilo, dokler se ne bo zavedlo kapitalistično delavstvo. Premislite prej dobro, predno oddate svoje glasovnice, kajti republikanec in demokratska stranka ne storita ničesar za vas. V resnici vas le varajo. Da ne boste varani, zavestite se, kaj imate storiti in ne tlačite sami sebe. Ne pozabite na javni shod! Na svidenje! — G. B.

Krayn, Pa. — Brat Perne je pisal v Prosveti dne 23. junija glede brata Josipa Gantarja, njih člana, ki se še vedno nahaja v u-mobolnici v Blairsvillu, Pa. Nekateri ljudje si prizadevajo, da bi rešili siromaka, ki je v resnici potreben svobode, a dopis imenovane-ga se pa ne glasi temu v prilog, ker s tem lahko spravi ljudi, ki se za nesrečnika zavzemajo, proč od njih namena. Da ljudje, ki se zanimajo za nesrečnikovo rešitev in za to delajo, ne bodo imeli napačne sodbe nad nami, moram nekoliko odgovoriti. Radi prispevkov je bilo že poročano, in sicer od prvega do zadnjega centa vse, kar je bilo do objavljenja nabrano, a drugo bo še poročano. Brat Perne naj verjame, da bo brat Gantar kmalu svoboden, za kar se ravno mi potegujemo ter si štejemo v bratsko dolžnost. — Frank Naglič.

Kongres Mednarodne federacije strokovnih unij.

I.

Dunaj. — Piše Louis Lochner za Fed. Press. — Ko so se zbrali dne 2. junija delegati Mednarodne federacije strokovnih unij k tretjemu povojnemu kongresu, ki je trajal do 7. junija, sta jih čakali dve veliki nalogi:

1. Določitev odnošajev z ruskimi strokovnimi unijami.

2. Zahteva mednarodnega strokovno unijskega tajništva za priznanje akcij izvrš. odbora.

Pri skoraj vseh drugih vprašanjih so delegati delovali edinstveno, a pri slednjih, kjer sta se vedno pokazali dve nasprotujoči se skupini, se je vselej pričel boj. Komur je znano notranje delo Mednarodne federacije strokovnih unij, ni bil presenečen radi teh bojev. Odstop Edo Fimmensa od tajništva federacije pred nekoliko meseci ni bil drugega kot napoved, ki se vrši v federaciji. To je radi odnošajev med narodnimi delavskimi federacijami in pa mednarodnimi federacijami posameznih strok.

Kakor je sedaj organizirana Mednarodna federacija strokovnih unij, je to nekaka zveza narodnih strokovnih federacij. Nemški krojači na primer so zvezani z Amsterdamom po Nemški delavski federaciji, katere so sestavni del.

Nekaterim evropskim delavskim voditeljem je že nekaj časa jasno, da najboljša pot zoperstavljanja mednarodnemu kapitalizmu je ne po narodnih skupinah ampak po mednarodnih organizacijah mož in žena iste industrije. Te organizacije so mednarodnemu strokovnemu tajništvu dale dosti večje moč kot druge narodne organizacije. Fimmens je bil tajnik Mednarodne strokovne federacije in Mednarodne federacije transportnih delavcev obenem ter je tudi kmalu spoznal učinkovitost strokovnih tajništev.

Ko so leta 1921 skušali aliiranci poslati municijo na Poljsko, ki naj bi bila uporabljena proti so-vjetom in Rusiji, najenostavnejša pot za preprečitev takega pošiljanja ni bila s pomočjo organiziranja celokupne Mednarodne federacije strokovnih unij, da se delavstvo zoperstavi, temveč je bilo enostavno pridobitev transportnih delavcev Evrope, da so odpovedali nalaganje ladij ali vlakov z orožjem na Poljsko. In zopet, ko je bilo istega leta potrebno vzporediti bojkot proti Hartjuju ter njega beli gardi in zatiralski vladi na Ogrskem, je bila akcija dosežena s pomočjo federacije transportnih delavcev in s federacijskih poštah, brzojavnih in telefonskih službencev. Na ta način je bila dosežena izolacija (osamljenje) Ogrske.

Daljni spor je prišel med delegati radi zaključkov nekaterih, ki so izvajali, da mednarodna akcija delavcev ne more biti mogoča, ako ni zraven tudi ruska skupina, ki je vsakakor velika skupina organiziranega delavstva. Fimmensovo krilo je neprestano delalo pred zborovanjem, da bi prišlo

do sporazumljenja z Moskvo. Ko je Fimmens spoznal, da nima podpore od urada Mednarodne federacije strokovnih unij, je odstopil, in od takrat je bil v opoziciji s svojimi soimljeniki.

Na današnjem kongresu, čeprav se je zdela njih zahteva skoraj brezuspešna, so dosegli znatno zmago pri enem izmed 2 vprašanj; mednarodni eksekutivni odbor odzda naprej ne bo več sestavljen samo od predsednikov in tajnikov narodnih delavskih federacij, temveč tudi od treh zastopnikov strokovnih tajništev — Fimmensa od transportnih delavcev, Cooka od rudarjev in Smita od uradniških službencev. Ti možje so izjavili, da je to šele začetek in da se bodo borili za širok priznanje mednarodnih strokovnih federacij v bodočnosti.

Slika iz Moskve.

Piše Anise.

V Ameriki imamo navade reči "business as usual", kadar gre vse gladko z biznisem. Če hočete vedeti, kako je v tem oziru v Moskvi, poglejte v našo ulico.

Na prvem vogalu je krasno poslopje. To je Arbat, podružnica moskovske občinske banke, v katero nosijo delavci svoje prihranke in kjer plačujejo stanarino mestu.

Na drugem vogalu, kjer se vidi v izlozbi lepe tkanine, je prodajalnica št. 20 vsruskih tekstilov pod upravo vrhovnega sveta državnih industrij.

Zraven je Gosmedtorg, lekarna zdravstvenega oddelka. Razna mila, mazila in kirurški aparati se svetijo skozi šipe v širokem oknu.

Poglejte ono mastno hišo! Delavke žene prihajajo ven s petrolejem. To je moskovska postaja št. 26 sovjetskega oljnega sindikata.

Naprej! Tu vidimo v izlozbi stenski papir, poslikan z rožami in pticami v raznih barvah. To je Mospoligraf, občinska prodajalnica stenskega papirja in pleskarskih barv.

Pojdimo na drugo stran ceste. Napis "Gosmoloko". Mestna mlekarna, ki ima na stotine majhnih in čistih podružnic po vsem mestu.

Dalje povrti: Kooperativna Eilvilna prodajalna, kooperativna čajarna in kavarna. Zatem Centralna čajna uprava. Državna vinarna, v kateri so dobra krmaka vina. Zraven mala restavracija, ki jo vodi "Gospiet", nanovo ustanovljena družba pod kontrolo zdravstvenega komisarijata, državne založne uprave in unije strežnikov ter kuharjev.

Potem so male delavnice. "Artel 59". Lastnina moskovske unije čevljarških delavcev. "Artel 156". Lastnina moskovske unije krojaških delavcev. Delavnica in prodajalnica električne opreme, katero vodi "artel" električarjev. Tu kupiš naravnost od delavcev, ki so kooperativno organizirani in ki si dele delo in dobiček.

O da, da! — Vmes je pol tuceta privatnih prodajalnic. Komaj ste jih opazili. Slabo izgledajo. Lastniki morajo plačevati izredno visoko stanarino mestu, zato ne zmorejo lepih izloz, kričeče reklame. Poskušajo in poskušajo. Ker ne pojde, so primorani prodati vse skupaj državi ali kakemu delavskemu artelu. Ampak državni trusti kupijo le najboljše reči in delavski arteli vzamejo le bosse, na katere se lahko zanesajo, da postanejo — koristni delavci.

Business as usual! — v Moskvi.

ZA KRATEK ČAS.

Svidenje.

Sodnik: "Ko ste bili zadnjič pri meni, g. Nepridiprav, sem vam izrazil upanje, da se ne bova več videla."

Obtoženec Nepridiprav: "Seveda, gospod sodnik, toda stražnik ni hotel verjeti te vaše želje."

Ni umri naravne smrti.

Janez: "Ali je Vaš soprog umri naravne smrti?"

Uršula: "O ne, jaz sem mu bila preskrbela zdravniško pomoč ..."

Kročnik na glavo.

Sodnik: "Vi se g. Kavliju vrgli kročnik na glavo. Ali ste storili to premišljeno?"

Toženec: "Oh, ne! Žal, niem prav nič pomislil na to, da je porcelan tako drag."

Vesti iz Jugoslavije

Čaruga obsojen na smrt. Proti Jovanu Sianisavljevi Čarugi, glasovitemu roparski poglavarju, je bil končan v Č. ku 21. junija. Čaruga je bil o- jen na smrt s trojico njegovih tovarišev. vred. Ostali njegovi hajduki so dobili po 20, 16 in let zopora.

Umri v Ljubljani. Vinko Jar, rejnec, 6 mesecev. — Peterkovič, mizarski pomočnik, 28 let. — Alojzija Sušteršič, 6 tednov. — Ivan Zupc, delavec, 41 let. — Anton Bonpek, gostilničar in posestnik let. — Fran Černe, uradniški let. — Fran Trefalt, železniški poduradnik, 61 let. — Fran Diga, hiralet, 74 let. — Anton gar, bivši železniški delavec, 50 let. — Franciška Seliškar, postrežnik, 26 let. — Josipina Zdravca, 26 let. — Otokar Haleski, kad. slikar, 47 let. — Valer Traven, posestnikova hči, 2 let. — Marica Grohar, delavka, 4 leta. — Ivana Meglič, 2 let. — Ivana Meglič, 2 let.

Sadna letina v Sloveniji.

Dolenjskem in deloma tudi Štajerskem vled preobilnega ževja v času, ko je bilo drevesjevetju, ni pričakovali dobe s- ne letine. Na Gorenjskem, k- sadovnjaki pozneje cveto, pa pričakovati mnogo sadnega p- delka.

"Narodni Dnevnik" v Ljubljani je 17. junija prenehal izhajati.

Kobilice pustošijo Hercegovino. V Hercegovini, ki je že leta 1920, mnogo trpela valed ogre- ne množine koblice, se je ta no- loga letos zopet pojavila. V al- lici Čitlika so koblice v ogre- nih množinah uničile žitna pol- ja pa tudi travnike. Seljaki naš- jo koblice, dokler še nimajo p- polnoma razvita krila, v širo- izkopane jame ter jih zasujejo prstjo. Škoda, ki so jo koblice povzročile, je zelo občutna.

Največji črnogorski rokoval- ubit. Najkrvoločnejši črnogors- razbojnik, na čigar glavo je b- razpisana nagrada 100,000 din- jev, Drago Prelović je bil te d- ubit. Izsledil in ustrelil ga je p- zerni poročnik I. Lukičević. P- lovič se je pridružil razbojnik- že v dobi avstrijske okupacije. moril je, kolikor znano, 48 ose- b.

V Podutiku pri Ljubljani je mri gostilničar in posestnik A- bert Vodnik.

V Slapah pri Devici Mariji Polju je bil izvršen krvav zlo- čin, čigar žrtev je postal delav- Ivan Porenta, zaposlen v papir- nici v Vevčah. Ko se je namr- ta vračal iz gostilne domov, se- med potjo sprl s posestnikom Franom Ježkom iz Slap, ki ga- zabodel z nožem v prsa. Porent- je v soboto podlegel ranam. P- sestnika Ježka so orožniki are- rali.

V Kranju je umrl veleindustri- jec Vinko Majdič, star 67 let.

V Vrhnjah je umri Anton Pa- ler, posestnik, star 36 let.

V Bukovcih pri Ptujju je p- sestniku Marku Golobu uničil p- žar gospodarsko poslopje. Škoda je znatna.

V Št. Petru v Savinjski dolini sta nedavno vlomila dva moska- hišo veleposestnice Antonije Len- kove ter odnesla raznega blaga- rednosti 4000 Din. Kot osumljen- ca zasledujejo Antona Planka in Dobja in Jožefa Praznika iz Št. Jurija.

V Št. Lovrencu je dolgooprta- cigan Alojz Rak odnesel Anton- ji Kupec živil, perila in gotovin- v vrednosti 3457 Din. Za to je bil nagrajen od sodišča z dvema- mesečema poostrene ječe.

Avtomobilov se je uvozilo v Ju- goslavijo v mesecu februarju t. l. 56, največ iz Francije (25) in Ita- lije (22).

Postojnsko jama je obiskalo b- binkošnih 15,000 ljudi.

Velika avtomobilska nesreča. Ob cesti Banjaluka-Jajce se je na- binkoštni ponedeljek avtomobil- (vrčke Bočac na nekem strmem- ovinku prevrnil v reko Vrbasa. Po- informacijah "Večernje pošte" se- bili v avtomobilu štirje potniki- srki načelnik Gjurje Popović iz- Varcar-Vakufa, višji davčni ur- pravitelj ter nadestar iz Varcar- ter šofer. Vsi so bili v vselem- razpoloženju. Rešilna akcija se je- posrečila le v toliko, da so po- tegnili iz Vrbasa davnega upra- vitelja in cestarja — oha težka- ranjena — ter ju prepeljali v lo- sjalno bolnico. Srežnega načel- nika Popovića in šoferja pa so- rešili vavila deročega Vrbasa.

Belavske novice. (Federated Press.)

Kdor kupi farmo, naj pazi na podnebje. Kdorkoli se preseli v neznane kraje, da si tam nabavi farmo, ne sme pozabiti na informacije glede vremenskih razmer...

Ivan Vuk: Stolp ene misli. (Babilonska pravljica.) Tako je pisano v knjigi življenja pod razvalinami templja Nipur pokopanih: "Pozdravljena vsemogočnost v svojem vtelesenju! Razdrobljena v drobce, zbrala si prah in on je zagovoril in zahodil. Nešteto vtelesenih drobcev misli, kakor je nešteto zvezd, je našlo svojo skupnost in zopet postalo eno. V tistem združenju pa je bila vsemogočnost. V tisti svoji združenosti in skupnosti si bila bogovom kakor grozen strah. Pomenila si konec gospodstva nad teboj. Pozdravljen stolp združenja in sloge... Babilonski stolp. Bil si bog, ki je grozil bogovom in večji od njih, ki so te prokleli. Bil bi gospodar nebes, da nisi poslušal dekla bogov, Laži...

kolena svojega očeta in zaplaka. "Ne zapusti me, oče..." "Ne zapustim te," je miril kralj hčerko in se čudil, da se boji matere-mahehe. Mati-maheha pa je rekla: "Boji se me... Ker se me še ni privadila, se me boji..." Dopolnil pa se je čas kraljici, ženi kralja, da mu rodi naslednika. In glej, rodila je hčerko. Nejevoljen je bil kralj, ko so mu sporočili to vest. Nato pa se spomnil svoje nezakonske hčerke in nade, da bo morda vendarle ona zasedla prestol babilonski, se je zopet pojavila v njegovem srcu. Ko so zborovali kraljevi svetovalci, jim je rekel: "Glejte, ni se rodil naslednik, kakor želi narod." "Svete knjige ne poznajo na prestolu babilonskem naslednika ženskega spola," so odgovorili in se poglabili v knjige. "Vendar," so dejali že nekaj časa, "ako narod ukrene, napišejo se nove knjige in se posvetijo. Tu stoji pisano, da ima narod to pravico." Pokazali so kralju tisto mesto v knjigah. Kralj je rekel veselo: "Toda naj napišejo, da bodi naslednica prestola babilonskega moja hčer Resnica." Pomolčali so svetovalci za hip, zakaj, tako veli pokorščina, katero oznanjuje ljudstvu. Nato pa so odprli drugo knjigo in rekli: "Nezakonska je in rodila jo je ženska iz ljudstva. Pisano pa je: Gorje narodu in nam vsem, kadar mu zavladava kralj, porojen od ženske iz ljudstva!" Molčal je kralj. Nada je ugasnila. Zakaj, ni smel priklicati gorja na svoj verni narod in zveste svetovalce. Ko je odšel kralj, so se posvetovali svetovalci: "Odstraniti treba z dvora Resnico, ker je nezakonski otrok in je vsem v pohujšanje." Naznanili so sklep kralju. Upiral se je, a dokazali so mu s knjigami: "Glej, kralj babilonski! V svetih knjigah je pisano, da bo ljudstvo začelo godrnjati zoper zakone in tvoje svetovalce, ko bo vladal kralj, ki bo ljubil bolj svojo hčerko, porojeno z žensko nezakonskega imena; nego svoj narod. Tvoje sree, o kralj, visi na nezakonsko rojeni hčerki Resnici in zamarjaš narod. Ljudstvo je že začelo godrnjati zoper zakone v objesti svojih in zida velikanski stolp preteč bogovom, da jih vrže iz nebes. Ti pa veš, da so bogovi dali oblast v tvoje roke in dolžan si, da jih varuješ pred bogokletnim ljudstvom!" Kralj se je moral udati. Na skrivaj, da bi ljudstvo ne opazilo, so vzeli Resnico in jo izgnali iz dvora daleč v deželo, kjer ni nikdo poznal njenega visokega rodu. Od tistih dob kralj Maašna Ati ni bil več vesel. Iskal je razvedrila, a ga ni mogel najti. Iskal je pri hčerki, zakonorojeni, kateri so njegovi svetovalci dali ime Jalgan, kar je toliko, kakor laž. A tudi pri nji ga ni našel. Šilil se je, da jo ljubi in igra se je z njo, da pokaže, kako jo ljubi. A tam v areu ni čutil tega, kar je delal z ustmi. In vendar — bila je njegovo dete, njegovo zakonsko dete, porojeno iz žene s stanom in naslovom naslednice prestola. (Dalje prihodnjik.)

Slovenska Narodna Podporna Jednota. Ustanovljena 9. aprila 1904. Inokorp. 17. junija 1907. v dravi Illinois. GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS. Izvrievalni odbor: UPRAVNI ODSEK: Predsednik Vincent Calank, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 103, Johnstown, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka Blas Novak, gl. blagajnik John Vogrlich, urednik glasila Josie Zaverznik, upravitelj glasila Filip Godina. POROTNI ODSEK: John Underwood, predsednik, 407 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Zelenikar, Box 276, Barberton, Ohio, Fred A. Vider, 2405 S. Hamlin Ave., Chicago, Ill., John Tardeli, Box 92, Hendersonville, Pa., John Gorick, 414 W. Hay St., Springfield, Ill. BOLNIŠKI ODSEK: OSREDNJE OKROZJE: Blas Novak, predsednik, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VZHODNO OKROZJE: Jacob Ambrošič, Box 286, Moon, Run, Pa., John Groselj, 14821 Pepper Ave., Cleveland, O. ZAPADNO OKROZJE: Anton Sular, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad, Max Marc, Box 166, Buhl, Minn., za severozapad, Mike Zugel, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah. Nadzorni odbor: Frank Zeitz, predsednik, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill., Frank Somrak, 5517 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 6404 St. Clair St., Cleveland, Ohio. Združitveni odbor: Predsednik: Frank Aleš, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. Josko Oven, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill. Jos. Skuh, 6404 Orton Ct., Cleveland, Ohio. Vrhovni zdravnik: Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, O. POZOR! — Korrespondenca z gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole: VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika se naslovi: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVI: Bolniško tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vohče se naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VSE ZADEVE V ZVE I Z BLAGAJNISKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo Frank Zeitzu, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj. Vsi prisrivi na gl. porotni odsek se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 407 W. Hay St., Springfield, Ill. Vsi dopisi in drugi spisi, naznanila, oglasi, naročila in sploh vse kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

IZ PRIMORJA. Istra po volitvah. Trgi in mala mesta po Istri, vse kakor izumrlo po volitvah. Metje se radi prestanih batin od ljanskih fašistov več ne upajo mesta in se kolikor mogoče dramske deloma tudi vsled tega, ne morejo kupovati od italijanskih trgovcev, ki so tako grdo napali proti njim pri zadnjih volitvah in jim kradli glasove. Goštarji in trgovci so po večjih mestih brez odjemalcev. Vojaštvo, ki je ostalo tam in fašisti, ki so bili iz raznih krajev južne Italije v večjih mestih, nastopajo pravzaprav proti našim ljudem. Mnogokmetkih deklet je onemogućenih. Krasu in Istri kakor vsem drugim zasadenim Primorju se vladače take zle razmere kot prej. Pri vsem tem pa imajo zli znanstveniki pri karabinerjih in fašistih. Tako nekdo piše iz Buzeta, kako je fašist prevaril priprokmečko dekle. Verjela mu je, slednjič spoznala, da jo je varal. Objohana ga je prišla nekega dne prosit v mesto, a ravnotako kaj je šla od njega, medtem ko je fašist smejal in pel zanj: Cola bella Cicia faccio l'amor mio cara, non ti me vedi mai..."

Okno bo videlo čez gore in vodo... Ta naslov doni sicer nekoliko svetopisemsko in fantastično, toda moderna tehnika se trudi da bi ga isluščila iz njegovega metafizičnega oboda ter ga postavila na tla realnosti. Londonski izumitelj dr. A. M. Low je namreč že delj časa prav na delu, pri katerem so tresno trudi, da bi mu potom telefona ter žičnega in brezžičnega brzojava uspelo pričarati pred naše oko sliko osebe, katere nam telefonira ali brzojavlja. Vest sveni na prvi mah nekoliko čudno a vendarle ni brez podlage. Kdor je pred kratkim bral, da se že fotografirani posnetki oddajajo in sprejemajo brzojav, no, se pač ne bo čudil profesor Lowu, ki hoče to stvar postaviti na podlago trdih dejstev. Vprašanje, okoli katerega se suče ta stvar, je problem daljave in vidnosti. Če lahko motrimo ljudi in predmete na tisoč in deset-tisoč km daleč — pravi učenjak — čemu ne bi jih mogli videti na še večje razdalje? Vprašuje se in odgovarja takole: Princip radiografije je v bistvu isti kot pri brezžičnem brzojavu ali radiotelefonu. Če zračni valovi prenašajo glasove, čemu ne bi prenašali tudi svetlobnih vtisov? Kar se je dalo napraviti z glasom, se da doseči tudi z optičnimi pojavi, samo po drugi poti. Upravičena je torej domneva, da bodo električni valovi prav kmalu prenašali tudi slike, katere bomo leleli videti. Seveda bo treba za to še prej iznajti posredovalne priprave in aparate. Toda naloga tehnike, fizike in kemije je, da neprestanoma išče in odkriva nova presenečenja. A učenjak se nadeja, da ni več daleč čas, ko bodo ljudje na enak način kot poslušajo danes radio-koncerte, v bližnji bodočnosti lahko gledali konjske dirke, nevihte v oblakih, dogodke bogve kje na svetu. Gospod ali dama, ki se bosta telefonično razgovarjala, bosta imela v svojem aparatu majhno zrcelce, ki bi reflektiralo sliko govoreče osebe. Tako bo občevanje ljudi med seboj popolnejše. Izostali bodo lahko vsi osebni oblaki in evidenja. Moderna tehnika jih bo popolnoma odpravila.

Tisti čas je živel v Babilonu kralj Maašna Ati, kar pomeni neznanega imena. Ni bil oženjen. Imel pa je hčerko Resnico, ki pa je bila nezakonsko rojena od neke žene iz ljudstva. Kralj je zato ni mogel narediti za svojo zakonsko ženo, ker so se upirali njegovi svetovalci, skilleučoš se na svete knjige, ki govore, da stori greh, če sede na babilonski prestol žena nekraljevega rodu. Greh pa ni rodil kazen, ki bi ne zadela samo njega, kralja Maašna Ati, nego tudi njih svetovalce in ves narod. Kralj se je udal, ali hčerko je vzel vaseeno k sebi. Ljubil je kralj svojo hčerko Resnico, nezakonsko rojeno iz žene iz ljudstva. Kamorkoli je šel, povsod je šla z njim tudi Resnica. V naročju mu je sedela, ako se je peljal v vozu, če je jahal, je bila z njim na istem konju. Ljudstvo, videč kralja in njegovo hčerko, je postajalo pri svojem poslu in vzklikalo: "Zares, prekrasna je Resnica, tvoja hčerka, o kralj. Naj bo naslednica tvoja na prestolu." Ponosen je bil kralj na svojo hčerko. Dasi knjige niso govorile o ženski na prestolu babilonskem, nego določale samo moškega, je vendar gojil željo in nado, da svetovalci in narod ne bo iskal v knjigah in bo poslušal želje ljudstva. Ali svetovalci, ki so poklicani, da svetujejo kralju v vsem in ga varujejo pred nekraljevskimi koraki in dejanji, so poznali tisto kraljevsko željo. In so rekli: "Ti veš, o kralj, da svete knjige govore, da mora biti tvoj naslednik moškega spola. Ti pa nisi oženjen, nisi nimaš sina. Narod pa želi, da si poiščeš ženo, ki ti bo rodila sina, naslednika tvojega in božjega." "A ljudstvo? Kaj poreče ljudstvo, ki ljubi mojo hčerko Resnico?" "Ljudstvo poreče to, kar želi narod in ml." so odgovorili. "Poiščite torej ženo za svojega kralja," je rekel kralj in težko mu je bilo. Svetovalci so mu jo poiskali. Kraljevskega rodu je bila in njegovo naslov je bil kraljevski. Pripeljali so jo h kralju. "Tukaj, o kralj, je žena, ki bo mati tvojemu nasledniku. Po volji naroda in bogov smo ti jo izbrali." Poklonil se je kralj svoji nevesti in ker je bila lepa in je bilo njeno lice belo in kakor šamet, jo je vzel. Vendar pa zato ni nič manj ljubil svojo hčerko Resnico in ko jo je pokazal ženi, je rekel: "Glej, ljubi jo, zakaj moja hčerka je." Žena je pogledala hčerko kralja. "Ljubila jo bom, ker je tak tvoj ukaz."

Ko pa je pogledala z roko po otroških licih, je Resnica čutila krepilje njenih rok. Objela je kolena svojega očeta in zaplaka. "Ne zapusti me, oče..." "Ne zapustim te," je miril kralj hčerko in se čudil, da se boji matere-mahehe. Mati-maheha pa je rekla: "Boji se me... Ker se me še ni privadila, se me boji..." Dopolnil pa se je čas kraljici, ženi kralja, da mu rodi naslednika. In glej, rodila je hčerko. Nejevoljen je bil kralj, ko so mu sporočili to vest. Nato pa se spomnil svoje nezakonske hčerke in nade, da bo morda vendarle ona zasedla prestol babilonski, se je zopet pojavila v njegovem srcu. Ko so zborovali kraljevi svetovalci, jim je rekel: "Glejte, ni se rodil naslednik, kakor želi narod." "Svete knjige ne poznajo na prestolu babilonskem naslednika ženskega spola," so odgovorili in se poglabili v knjige. "Vendar," so dejali že nekaj časa, "ako narod ukrene, napišejo se nove knjige in se posvetijo. Tu stoji pisano, da ima narod to pravico." Pokazali so kralju tisto mesto v knjigah. Kralj je rekel veselo: "Toda naj napišejo, da bodi naslednica prestola babilonskega moja hčer Resnica." Pomolčali so svetovalci za hip, zakaj, tako veli pokorščina, katero oznanjuje ljudstvu. Nato pa so odprli drugo knjigo in rekli: "Nezakonska je in rodila jo je ženska iz ljudstva. Pisano pa je: Gorje narodu in nam vsem, kadar mu zavladava kralj, porojen od ženske iz ljudstva!" Molčal je kralj. Nada je ugasnila. Zakaj, ni smel priklicati gorja na svoj verni narod in zveste svetovalce. Ko je odšel kralj, so se posvetovali svetovalci: "Odstraniti treba z dvora Resnico, ker je nezakonski otrok in je vsem v pohujšanje." Naznanili so sklep kralju. Upiral se je, a dokazali so mu s knjigami: "Glej, kralj babilonski! V svetih knjigah je pisano, da bo ljudstvo začelo godrnjati zoper zakone in tvoje svetovalce, ko bo vladal kralj, ki bo ljubil bolj svojo hčerko, porojeno z žensko nezakonskega imena; nego svoj narod. Tvoje sree, o kralj, visi na nezakonsko rojeni hčerki Resnici in zamarjaš narod. Ljudstvo je že začelo godrnjati zoper zakone v objesti svojih in zida velikanski stolp preteč bogovom, da jih vrže iz nebes. Ti pa veš, da so bogovi dali oblast v tvoje roke in dolžan si, da jih varuješ pred bogokletnim ljudstvom!" Kralj se je moral udati. Na skrivaj, da bi ljudstvo ne opazilo, so vzeli Resnico in jo izgnali iz dvora daleč v deželo, kjer ni nikdo poznal njenega visokega rodu. Od tistih dob kralj Maašna Ati ni bil več vesel. Iskal je razvedrila, a ga ni mogel najti. Iskal je pri hčerki, zakonorojeni, kateri so njegovi svetovalci dali ime Jalgan, kar je toliko, kakor laž. A tudi pri nji ga ni našel. Šilil se je, da jo ljubi in igra se je z njo, da pokaže, kako jo ljubi. A tam v areu ni čutil tega, kar je delal z ustmi. In vendar — bila je njegovo dete, njegovo zakonsko dete, porojeno iz žene s stanom in naslovom naslednice prestola. (Dalje prihodnjik.)

SOCLJALISTI BODO GLASOVALI ZA LA FOLLETTA. (Nadaljevanje s prve strani.) uverili, da ima kapital konvencij pod kontrolo." Nadalje je tudi rekel, da ni nobena politična platforma vredna papirja, na katerem je napisana. "Kaj dobrega so rešile?" je vprašal. "Ce ste lačni, in če vas kdo sklenc nasititi, ni vam pravilne pomagano, če je položena dotična rezolucija na krožnik pred vas. Bolje je poizkusiti a človekom akeije, s človekom svoje besede brez vsakršne platforme. Poizkusimo se organizirati po delavnih skupinah namesto po zemljepisnih mejah. "Sedaj sta v deželi samo dve stranki. Ena je ptica, ki ima za eno perotnico republikansko, za drugo pa demokratsko stranko. To je stranka ljudskih pijavk, stranka izjemalcev. Druga stranka je stranka proizvajalcev — vaš stranka, vi!" Berger je rekel, da nihče ne pozna La Folletta bolje kakor on, zakaj, on se politično bori proti njemu z celih šestindvajset let.

Razdelitev dedščine. Neki mož je imel tri sinove. Ko umrl, je zapustil v oporoki svojemu sinovom poln hlev oslov, in polovico najstarejšemu sinu, tretjino srednjemu in eno desetino najmlajšemu. Po očetovi smrti so bratje oslov razdelili in videli, da jih je 17. Kdo naj sedaj razdelijo teh 17 oslov, da dobi eden polovico, drug tretjino in tretji devetino, ne bi bilo potrebno živati seka.

Razdelitev dedščine. Neki mož je imel tri sinove. Ko umrl, je zapustil v oporoki svojemu sinovom poln hlev oslov, in polovico najstarejšemu sinu, tretjino srednjemu in eno desetino najmlajšemu. Po očetovi smrti so bratje oslov razdelili in videli, da jih je 17. Kdo naj sedaj razdelijo teh 17 oslov, da dobi eden polovico, drug tretjino in tretji devetino, ne bi bilo potrebno živati seka. Priprali so se sem in tja in nikakor se niso mogli zediniti. Prišlo je slučajno mimo domači učitelj, na katerega so se takoj obrnili za nasvet. Ta se je ozrl nekoliko naokrog in zagledal nekega prosojca, ki je hodil mimo. "Pridite semkaj vašh 17 oslov." Bratje so tako storili. Nato je učitelj nadaljeval: "Ako sem osem pridodam še Jožka, koliko je potem, vsch oslov skučati?" "Osemnajst," odgovore bratje. "Učitelj je nato rekel najstarejšemu bratu: "Ti vzemi sedaj svojo polovico, ki ti gre!" Bratjeji brat je vzel 9 oslov. "Ti vzemi tvojo tretjino," je rekel učitelj srednjemu bratu. Brat srednji brat je vzel 6 oslov, brat mlajši brat je dobil svojo desetino, kar je 2 osla. In tako so dobili bratje po vrsti 9+6+2=17 oslov. Ostal je torej še Jožka. Tega pa je prijel učitelj za vrat in dejal: "Ti, oče, se poberi takoj v..."

Radijalna vlada v Chile. Santiago, Chile, 7. jul. — Predsednik Alessandri je poveril mandat za sestavitev nove vlade Pedru Aguirre Cerdu, voditelju radikalne stranke.

Generalni konzulat kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, 443 West 22nd Street, New York, N. Y.

KNJIGE. KNJIZEVNE MATICE S. N. P. J. Kujizevna matica Slovenske narodne podporne jednote je izdala in ima v zalogi sledeče knjige: Pater Malaventura. Spisal Zvonko A. Novak. Izvirna povest iz življenja ameriških frančiškanov. Z izvirnimi slikami, katere je izdelal Stanko Žele. Pina trda vezba. Cena s poštnino vred \$1.50. Slovensko-angliška slovnica. Dodatek raznih koristnih informacij. Pina trda vezba. Cena \$2.00 s poštnino vred. Jimmie Higgins. Spisal Upton Sinclair, poslovenil Ivan Molek. Povest iz življenja ameriškega proletarijata za časa velike vojne. Trda vezba. Cena \$1.00 s poštnino vred. Zajedalc. Spisal Ivan Molek. Povest iz dolejške skritega kosa življenja slovenskih delavcev v Ameriki. Trda vezba. Cena \$1.75 s poštnino vred. Zakon biogenetije. Spisal Howard J. Moore, poslovenil J. M. Zelo podučna knjiga, ki tolmači mnoge naravne zakone in pokazuje, kako se splošni razvoj ponavlja pri posamezniku fizično in duševno. S slikami. Trda vezba. Cena \$1.50 s poštnino vred. Zadnji dve knjigi, narošeni skupaj, dobita za tri dolarje. Narošbe, s katerimi je poslati denar, sprejema KNJIZEVNA MATICA 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Ribničar v Ljubljani.

Matevž Drenovec je stara ribniška korenina. Ob mleku in koruznih žgancih je učakal sedemdeset let in odkar se je bil vrnil iz Laškega, kjer je pod očetom Radeckijem prelivaval svojo junaško kri, je le redkokdaj pogledal čez domači plot. Kot trden kmet se je počutil najbolj srečnega doma, kjer se mu je na celem svetu zdela še najbolj "lušten". Dolgčas mu ni bilo nikdar in kadar bi mu postalo, tedaj se je za spremembo sprl s svojo staro, ki je znala zelo dobro brati levite. Imel je Matevž pet hčera in tri sinove in vse je srečno poženil in pomozil. Dotičnik je dejal svoji Neži, da ni pričakoval kdovekaj sročje v svetem zakonu, kajti nič kaj mu ni bila Neža všeč takrat, ko sta se po poroki peljala na Brezje, da se pripravita Materi Božji za srečo pri živini in otrocih. In zakaj mu ni bila všeč? Zato, ker se je tako čemerno držala, da ji je moral obljubiti srebrni goldinar, če mu pove, kaj misli. Pa je rekla "mrha negrauzna, de naj urejdu tistu, kar misli an guldinar. Polej mu je pa povajdala, de je mislila ne njaga."

je in da bo moral Matevž v Ljubljano, kako in kaj in zakaj, je pač postranska stvar. Glavno je, da se je moral Matevž na svoja stara leta napraviti na pot v Ljubljano, katere že dvajset let ni videl. In nasul si je Matevž polno malo kuhane hrvaškega fižola, odrezal dobrišen krajec kruha in vzel k temu še eno zelenko domače slivovke ter se tako obložil napotil. Ko je vstopil na dolenskem kolodvoru iz vlaka, jo je udaril peš proti mestu. Ogledoval je lepe hiše ob cesti, a na dolenskem mostu je celo pljunil v Grubarjev prekop. Zadovoljno je kimal z glavo in se držal na smeh. Očividno mu je bilo všeč kar po vrsti vse, kar je videl. Šel je lepo počasi dalje in jo slednjič primahal na Mestni trg. Da se je moral med Matevževim pohodom v mesto dvakrat ustaviti tramvaj, da se je imel Matevž čas umakniti, o tem ne bomo govorili. Na Mestnem trgu pa je čakalo Matevža veliko presenečenje. Videl je pred nego staro hišo, ki je podobna cerkvi sv. Ožbolta v Ribniški fari, celo kompanijo vojakov, ki so stali postavljeno v lepo vrsto. Pospešil je svoj trudni korak in zagledal kakih 10 teh vojakov na konjih. Obstal je začuden in strmel v iskre konje in resne jezdece. Odčipnil je zalozaj kruha in ga potisnil med sobe. Ker je bil obstal nekako sredi ceste in s tem oviral splošen promet na ulici, se mu je kmalu približal eden tistih vojakov in ga prijazno nagovoril: "No, oče, kaj bomo kar tu obstali!"

"Ne vaju, kako mislite. Jest b'že raj vidu, de b' se anu malu premeknil, b' usaj vidu, kuku kaj "seicirajo." "Nisem vas vprašal, oče, če bodo ti-le tu obstali. Vi morate naprej, ali nazaj, tu ne smete ostati." Matevž je raztegnil usta najprej v zasmeh, a takoj nato se mu je zresnilo lice in že je imel na jeziku par krepkih, da bi jih zabrusil vojaku. V tistem trenutku pa je prišel mimo nekdo, ki je dregnil Matevža s komolecem in mu prijateljsko svetoval: "Oče, le pomaknite jo raje naprej, kajti danes bo v Ljubljani še komedija. Mestni očetje imajo namreč tu-le gor! posvetovanje, kako bi odstavili vlado." "Kaku ste rekli? Prante de b' vlado odstavi. Ze božjo voljo, polej boda pa še strelali." "Tudi, če ne bo šlo drugače. Veste, oče, Ljubljani hočejo vzeti župana, na smrt ga hočejo obsoditi." "O sveta pomagavka, Buh se usmili, kaga j' pa zegrāju?" "Prav ničesar ni zagrašil in Ljubljancani ga imamo radi. Ne trpijo ga pa tisti gospodje, ki so na vladi, zato so mu pisali predvečerašnjem, da ne sme biti več župan." "Kaj vsega ne povajste. Pa zakaj so tile sudatje ljat." "To niso vojaki, oče, to so žandarji in policajji." "Sej je use anu, tulku se prec vidi, de jahat ne znajo. Pogledite jih, kuku se ne konjih držijo. Adn se je kar za grivo prjev, de b' dol' ne trajčju. Prmojveri, smo bili pod Radecktam pa že use dr-

gačni. Kaga je pa le unu, k' imajo pulicaji u rokah!?" "Oče, to je pa penderek." "Sm s' prec mislu, de je se en d... k' je taku kratku." "To imajo policaji sedaj namesto sablje." "Jojmene, kulku se je tajna ne svaji predruagaču! Pred dvajsetmi lajti usega tajna naj blu." In ni se mogel Matevž načuditi vsemu, kar je videlo njegovo oko. Med tem pa je bila občinska seja končana in mestni svetovalci so odhajali iz hiše, ki je podobna cerkvi sv. Ožbolta. Človek, ki se je bil spustil z Matevžem v razgovor, je naenkrat dvignil klubok in zaklical: Živijo župan! Matevž se je ozri in vprašal človeka: "Kateri pa je župan?" "Tisti je, ki gre prvi, le dobro pogledjte!" "Aha, leuni, srajdne postave, pa kratke, črne moštace ima." "Da, da, isti." "Sej je čistu fejtst člouk videt, zekaj b' ne blu za župana. Še u Ribniči b' ga zvollii." "Mirno!", se je začelo v tistem hipu za Matevževim hrbtom. In videl je Matevž, kako so se vojaiki postavili v pozor. Motril jih je s strokovnjakim pogledom starega veterinarja. Bil pa ni menda nič kaj zadovoljen, kajti neprestano je nekaj godrnjal, kar se pa ni čulo. Vojaška posadka in policaji so krenili proti Franciskanski cerkvi. Po ulicah so se zbrali ljudje in vzklikali županu in občinskim očetom. Matevž bi se bil v gnjeji kmalu izgubil, a na Marijinem trgu so ga tako zmešali, da se je jel pripraviti s stražnikom, ki ga je nadlegoval, naj ne postaja na ulici. "Ti kroti ti! I kaj je. pa tjab mari, če jaz stojim, sedim al' pa naprej grem!" "Oče, le naprej, tu ne smete stati!" "Kaj se je pa neredlu, al' se pa morda še kej bo. Pa ja ne de b' kralj prašu u Ljubljano, k je tulku zmešnjave!" "Oče, kar naprej, ala!" In Matevž ni dobil zaželjenega pojasnila, moral je naprej. Toliko se pa še nikdar v življenju ni šudil, kakor to pot. "Kmalu bi bil pozabil, zakaj je pravzaprav prišel v Ljubljano. Slednjič se je spomnil tudi na to in ko je opravlil, jo je brž ubral proti dolenskemu kolodvoru, samo da bi bil poprej doma." "Ko ga je Neža vprašala, kako je bilo v Ljubljani, ji je Matevž odgovoril: "Pusti me pr' mir."

Nekaj o pravilni hrani.

Mnogo stvari je potrebnih za ohranitev zdravja, kot počitek, spanja, sveži zrak, gibanje naprotem in snažnost, ali pravilna hrana je morda najvažnejša. Ne verjetno je, koliko se v tem greši. Naučiti se moramo jesti, kar je potrebno za rast in zdravje, in ne jediti, ki niso dobre za nas. Najboljša dijeta je ona, ki nas zalaga z vsemi potrebnimi snovmi za vzdrževanje in rast našega telesa in ki ohranja prebavni sistem v dobrem stanju. Najboljši način prehranitev je, ako jemo trikrat na dan, pri čemur naj rabimo raznovrstna jedila v pravilnem sorazmerju in se skrbno izogibamo vsem takim jedilom, ki škodujejo našem zdravju. Cvrtili jedi treba jesti čim manj mogoče, ker so neprebavne in zgubljajo mnogo svojega naravnega okusa pri cvrenju. Evo nekoliko jedi, ki zalagajo telo s potrebnimi redilnimi snovmi: Mleko. Več hrane nam daje mleko kot vsaka druga jed. Razun tega je mleko najbolj prebavljiva jed. Zalaga nas z važnimi snovmi za vse dele telesa. Jajca. Lahko prebavljiva so, ako jih jemo surova, mehko kuhana ali razbita v vreli vodi (poached). Glede hranilnosti stojija takoj za mlekom. Zalagajo nas z več železom kot mleko in se lahko rabijo mesto dragocenega mesa. Žitne jedi. Vsaka dobro skuhana žitna jed je redilna, zlasti ona, ki vsebuje del zunanje luščine, kot na pr. ovsen močnik (oatmeal). Skuhana žita imajo več hranilne vrednosti in stanejo manj kot neskuhana žitna jedi. Kruh. Moka iz cele pšenice, rži in koruze daje bolj redilni kruh kot bela pšenična moka. Maslo. Surovo maslo iz čistih mlekarin prispeva k zdravemu razvoju telesa. Naj se ga precej rabi. Sadje. Vse sveže sadje in skuhano suho sadje je zdravo. Prispeva k rasti in pomaga prebavi. Zelenjava. Jetej polno sveže zelenjave. Zalagajo telo z delom potrebnih mineralnih snovi in vitaminov. Ako ni sveže zelenjave, so one v konzervi tudi dobre, ako so pravilno pripravljene. Velja zlasti glede paradiznikov, ki pri konserviranju ne zgubljajo prav nič svoje mineralne in vitaminske vsebine. Meso. Po navadi ga jemo preveč. Ena porcija na dan zadostuje. Meso bolj cene sorte, ako je dobro skuhanu, ima ravno toliko hranilne vrednosti kot dražje meso. Nekatera dobra nadomestila za meso so sir, jajca ali ribe. Riba. Sveža ali suha riba je jako redilna in se lahko pogosto rabi mesto mesa. Voda. Treba piti 4 do 6 kozarcev vode na dan. Kdor se k temu privadi, mu ne bo žal.—F. L. I. S.

Rabindranath Tagore: Poslednja pogodba

"Pridi in najmi me," sem ko sem stopal zjutraj po cestnem kamenem tlakovani. Z mečem v roki je prišel na svojem vozu. Prijel me je za roko in de "Najmem te s svojo silo." Ali njegova sila ni imela v nosti zame in odpeljal se je na svojem vozu naprej. V poldanski vročini so stali še z zaprtimi dvermi. Stopal sem po zakravljeni Star mož je prišel ven z bližata. Pomislil je in rekel: "Naj te s svojim denarjem." Tehtal je svoje novce enega drugemu, ali jaz sem se obrnil in bilo je zvečer. Vrtna ograja bila vsa v cvetju. Zala devojka je prišla ven rekla: "Najmem te s svojim smehom." Njen nasmej je blede in se pil v solzah in povrnila se je ma v temo. Solnce se je iskreno v pesku morski valovi so se uporno rajali. Dete je sedelo in se igralo školjkami. Dvignilo je glavico, zdela se da me pozna in je reklo: "Najmem te z ničemer." In od tedaj je ta pogodba, njena z igranjem se detetom, rila iz mene svobodnega moža.

Podgana v kaši.

To je seveda bilo na Tirolskem Gospodar z družino večje mlečno kašo. Naenkrat hlapec dekle odložijo žlice, dasiravno še kaže več ko za pol skedca. "Zakaj pa ne jeste več?" vpraša gospodar. Družina se spogleduje, a zadnje se veliki hlapec ojuščati pravi: "E, podgana je v kaši!" Gospodar začne kako meštati res najde podgano. Jo prime rep in požene pod mizo. Nato mu na nadaljuje z jedjo. Toda druga ne se udeležiti več. "Zakaj ne jeste?" vpraša gospodar. Hlapec se nekaj odmičejo in o kimavajo. "Svinje," pravi gospodar, "ste jedli, ko je podgana bila kaši. A zdaj, ko sem jo odstranil pa ne marate več kaše?"

Zdravniki se uče o novem zdraviljenju

Cudovito je kaj to zdraviljenje stane za slabotne, nerazvite, smučane in pobite možje in žene. Če vam ga zdravnik še ni predpisal, poišcite da lekarnarja in kupite se zdravilo. Nuga-Tone in poskusite ga. Če dill se boate kako hitro se boate zutili bo. Isto je hitro in učinkovito. Nid ni le dobro proti alabi prebavi, sedolnini serdom, sprtju, glavobolom in bolnim jetom. Isto povzroča dillat in zdravlje izvanredno silicem in milicem. Čitatelji tega lista be nali Nuga-Tone cudovito zdravilo v tak siluajih. Isto je tako pripravno, prijetno učinkovito, da se boate v par dneh v čutili mnogo bolje. Isto ponovi vato silost, daje kri in ojača žive in telo. P naša dober, odvilajod spance in lepo rta lira sedolce in čreva. Idelovatelji Nuga-Tone vedu tako doli kaj je tako važna "tortita" za vas v tak siluajih, da prišljijo vse lekarnarje, da njo jamtijo in vam povrnijo denar, če njo zadovoljni. Oglejte si jamstvo na vsaki paketu. Priporočena, jamčena in napre v vseh lekarnah.—(Adv.)

ŽENITVENA PONUDBA.

Pant, star 32 let, se želi seznaniti v svrhu ženitve s slovenski dekletom v starosti 22—30 let, pštenega značaja. Katero veselo lepa bodočnost, naj piše na naš slovo: ŽENIN, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

JOSIP STRITAR: SODNIKOVI.

(Dalje.) Zdaj je bil mož zadovoljen, da ga je pogledala, kadar je mogla. In tako so švigali prijazni pogledi semtertja med njima, kakor med dvema, ki se rada imata. "Kar je res, to je res, Seljan," nagovori so sed na desni strani srečnega očeta. "Kolikor jih je tukaj, tako ni, kakor je tvoja Jerica. To ti je tako nekako gosposko in vendar zopet ne gosposko; sam ne vem, kako bi dejal." "Res, prava igračica je to tvoje Jeriče," pristavi mož na levi strani. "Kako praviš, igračica?" zahudi se razžaljen oče nad njim. "Veš, Zabukovec, take mi ne smeš govoriti, če hočeš, da ostaneva prijatelja. Z mojo hčerjo ni da bi se igralo; ne svetoval bi nikomur, da naj poskusi." "Nu, nu, kaj bi se precej tako togotil, Seljan!" teši ga mož, "saj ne mislim tako. To je samo tako beseda —" "Niš možka beseda," ga zavrne Seljan. "Govarimo, kakor možje govore, kaj ni res, Mejač?" "Prav praviš, Seljan, govorimo kakor možje. Jaz pravim tako: Srečen, kdor jo dobi za ženo. Samo da ne bo hotela vsakega, kdor bi jo rad." "Jerica je pametna, kakor stori, tako bo prav." Nato mu pošepeta Mejač na uho, da bi ne slišali drugi: "Sodnikov Matija — saj veš, da jo ima rad — to bi ne bil napačen ženin; samo z očetom bo križ." "Tisto bo, kakor bo volja božja," mu odgovori Seljan precej glasno. "Vrivala se pa moja hči ne bo nikomur v hišo." Mož bi bil morebiti še govoril; ali videl je nekaj, kar mu je ustavilo govorico. Tudi Valentin je bil takoj razvidel, da je Seljanova Jerica — on je menil, da je navadna natakaria — med vsemi dekleti najlepša. Vajen lahkih zmag, nekoliko tudi že vinjen, jo prestreže, prime jo čez pas, naj se enkrat zasueče z njim. To ni bilo samo ob sebi še nič nespodobnega; ali Jerica res ni imela časa. Brani se mu torej, da ne utegne. Toda Valentin se ne da tako zlahka odpraviti. On da, ona da ne! Slednjič ko vidi mladi gospod, da se deklica ne da pregovoriti, jo hoče siloma objeti in poljubiti. Deklica se brani: Seljan je nekoliko časa srdito gledal ta boj, ko pa vidi, da se ga Jerica ne more iznebiti, plane razjarjen izza mize: "Gospodič, pustite dekle, to je moja hči!" Osupel ga gleda Valentin, držeč dekle za roko. "Vaša hči, kaj potem? Saj vam je nočem snesti, dotekniti se je pa vendar smem, saj kraljeva hči vendar ni, kali!" In Valentin jo poskuša zopet objeti. "Jaz pa pravim: V stran roko!" zakriči mož nad njim. In kakor z železnimi kleščami mu prime in stisne roko, s katero je držal dekleta. Jerica je bila prosta, stopi za očeta, bala se je zanj. Valentin se tresne od jeze in sramote. Na to kričanje priskočijo možje mirni. Koren prigovarja Seljanu, naj bode miren; Sodnik pa stopi svojo: mu sinu na stran, Seljanu nasproti. To je Valentin še bolj razdražilo; sram ga je bilo, da mu je prišel oče na pomoč, kakor da bi se ne mogel sam ubraniti starega moža. Premoški je bil, da bi se zdaj odjenjal, zlasti ker je bilo toliko priš. Srdito zamahne nanj. A pri tej priči ga prestreže Koren. Sodnik se ni genil; čutil je, da bi sinu ne bila na čast očetova pomoč, vsaj dokler ni velike sile. Seljan je mirno stal.

"Pusti ga, pusti, Koren," roga se mož, "naj poskusi; rad bi zvedel mladič, kaka je Seljanova pest. Naj udari, on dvakrat, trikrat, potem pa jaz enkrat, samo enkrat, pa bo mir, možje!" Valentin se bori s Korenom, kateremu zdaj oče sam prigovarja, naj ga izpusti, da usta zamaši drvarju. Ali Koren je vedel, kaj dela, kaj bi bilo, ko bi odjenjal. On je poznal Seljana. Sodnik je to menda sam izprevidel, bil je torej v hudi zadregi; časti se ni bilo nadejati njegovemu sinu, ne njemu z nobene strani. Kdo ve, kako bi se bila stvar končala, ko bi ne bil pri tej priči primahal Nosan s svojimi dolgimi rokami na bojišče. "Po žandarje, po žandarje! Kje so žandarji!" kriči kakor ptiš v precepu. In po vsej sili rine skozi množico, da bi šel po stražo. Lahko bi jih bil našel, daleč bi mu je ne bilo treba iskati. Kjer je semenj ali shod, tam so gotovo tudi žandarji blizu. To so vsi dobro vedeli, ali take pomoči si ni želel nobeden; tako z uma vendar niso še bili. Neprijetno ime "žandar" jih je vse nekako streznilo, kakor da bi jih bil z vodo polil. Koren izpusti Valentina in gre mirit Nosana, naj bo pameten, tu ni treba žandarjev. Jerica prosi svojega očeta, naj sede mirno za mizo. On se ne brani. "Če pa ti praviš, pa naj bo, pa sedem; mirno bom sedel, samo tebe naj nihče ne nadleguje." In mož sede za mizo: Ta konec ni bil posebno časten za Valentina; ali kaj je hotel? Oče ga prime za roko ter ga odvede v stransko sobo, rekoč: "Pameten bodi, kaj se boš s tako muho pijano!" Dobro, da zadnjih besed Seljan ni slišal; v pogovoru je bil z Jerico; prosila ga je, naj gre domov, da bi ne bilo zopet kakega prepira. In tako je storil. V. Lepe počitnice je imel Valentin; veselica se mu je vrstila za veselico, vsak dan mu je bil praznik. Z veseljem so ga sprejemali, kamor je prišel; kjer je bil on v društvu, tam je bilo življenje. Zlasti vesela ga je bila uradna gospoda, možje, žene in dekleta. Uradnik na kmetih! Človek bi si skoraj ne mogel želeli lepšega življenja. Čisljan povsod, vse se mu klanja in tudi rado ga ima, ako ni od sile napačen, osoren človek, ako zna le količkaj obdrevati z ljudmi. Treba mu ni, da bi se poniževal, prilizoval; jakega vedenja kmet ne spoštuje, še celo sumno mu je; vsak po svojem stanu! Kako lahko si je pridobiti spoštovanje, zaupanje, ljubezen našega kmeta! Kako z malim je zadovoljen, kako hvalečen, ako le vidi, da ga gospod ne zanikuje, da ga ima le nekoliko rad! Zares lepo je življenje uradnikovo na kmetih. Končavši svoje uradne posle je prost, sam svoj gospod, kakor malokdo. Ves svet je njegov, obrne se, kamor hoče. Ako hrepeni po zelenju, ni mu treba se vozariti po celo uro in požirati prahu, da se odtegne mestnemu hrupu in soparnemu zraku, ki mu sapo zapira, da najde miren kotiček, kjer se odpočije. Svoj vrt ima lahko, samo da ga veseli; motiko vzame lahko v roko in koplje, da si ude okrepča, da se prijetno utrudil, izpoti; kako mu potem diši prosta večerja! Gozd ima blizu, tekočo vodo; vzame puško, če ga je volja, ter pohaja po gozdu; ni da bi moral ravno uboge zajce plašiti in pobijati; če je dobrasrčen, pusti zajce, pa lebnike bere; puška na rami mu je samo zastran lepšega, da se mu ne čudijo ljudje: Kaj pa ta mož tako sam po gozdu istika, ne vеди pokaj! Kaj pa še celo, ako ga veseli rastlinstvo, živalstvo, ako rad zbira evetice, lovi metulje! Kje bi imel tako priloznost temu lepemu, ne loženemu veselju! Prijetno družbo ima zvečer pri vinu s svojimi vrstniki, in zakaj bi včas ne sdel tudi med kmeti! Tu sme govoriti, kar se mu ljubi, peti na glas, tudi domov grede; ni se mu treba bati nadležne ponočne straže, ki nima rada veselih, glasnih ljudi.

Moja pesem.

Ta moja pesem te ovije z godbo, dete moje, kakor nežni objem ljubezni. Ta moja pesem se dotakne tvojega čela, kakor blagoslavljajoči poljub. Ko boš osamelo, bo sedela ob tvoji strani in ti bo šepetala na uho, ko boš v gneči, te bo oklepala s svojo oddaljenostjo. Moja pesem bo kakor dvoje peroti za tvoje sanje, prenesla bo tvoje srce na meje neznanega. Kakor verna zvezda bo nad glavjo, ko bo temna noč nad tvojo cesto. Moja pesem bo sedela v zenicah tvojih oči in pokaže tvojemu pogledu pot v sree stvari. In ko moj glas umolkne v smrti, bo govorila moja pesem v tvojem živčnem sreju.

DA SKUHAŠ DOBRO PIVO. PIŠI PO NAŠE PRODUKTE.

Imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričajte, da je doma pri nas, kuhani vedno le najboljši in najcenejši. Grocerijam, sladčitarjem in v prodajalnih železnice damo primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na: FRANK OGLAR, 6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

French Line advertisement featuring a ship illustration and text: "Potujte 'FRENCH LINE' potom. EKSPRESNA SLUŽBA — NEW YORK — HAVRE — PARIS V ŠESTIH DNEH PREKO BELGRAD — LJUBLJANA — ZAGREB. PARIS July 23, Aug. 20, Sept. 10. FRANCE July 30, Aug. 27, Sept. 17. LA SAVOIE July 19, Sep. 3. ROCHAMBEAU Aug. 6, Sept. 6. SUFFREN Aug. 12, Oct. 18. LAFAYETTE Aug. 16, Sept. 27. CHICAGO Sept. 24. Na naših posebnih vlakih so tolmachi, ki govorijo angleško in slovensko in ki bodo potovali z vami vse pot. Evropski agentje French Line bodo pomagali vaši družini in sorodnikom, preskrbeli jim bodo potne liste in vizaje ter uredili vse prevozne zadeve brezplačno. Prostori drugoga in tretjega razreda so jako udobni, opremljeni z vsemi modernimi potrebščinama, umivalniki, tekoča voda v vsakem prostoru, počivališča, kadinica, brivnica in pokriti promadeni korci. Brez dvoma boste zadovoljni s splošno znano francosko kuhinjo, lahko pa dobite tudi svoja priljubljena jedila taeno s pljačo, ki ste je vajeni. Godba, ples, radio in druge vrste zabave. Za nadaljne informacije vprašajte svojega lokalnega zastopnika ali FRENCH LINE 109 N. Dearborn St., Chicago, Ill. 19 State Street, New York.